

Las Latweeschu lauschu draugs.

1834. 26. Juhli.



30^{ta} lappa.

Zaunas sijnas.

No Wezz-Pebalges muischas, Widsemme. ztrâ Juhli, paschâ puff-deenâ, tur semneeki eeraudsija pee skaidras debbes pahr muischas riji ugguns blahsinu, fâ leelu deggoschu kammoku, kas pamasihim nolaidahs un bes trohksna sprahge, tik dsirkstelehm wissaplahrt nokrihtoh. Ne zil ilgi, tad rija stahweja leesmâs un gluschi nodegge lihds ar eesalnizi. — Laime, ka wehisch ne puhte us muischas pussi, un ka tee Kreewu saldati, kas tē kohrtelt stahweja, atskrehje par palihgu un neapnikkufchi darbojahs, kamehr ugguns isdsiffis; jo zittadi gan wai-euf ehku un pascha muischa buhtu aisgahjusti.

No Zuhlas pilssehtas, Kreewu semme. Latweeschu draugs irr ais-miehs, preekschajâ lappâ lassitajeem stahstih, ka starp tahm 670 mahjahm un zittahm ehkahm, kas eeksch Zuhlas pilssehtas zaur to warren leelu ugguni 29tâ Juhni irr aisgahjustas, arri 9 basnijas bija.

No Enlenderu semmes. Preeksch 6 mehnescheem — tã stahsta zittas awihses, bet mehs ne usnemamees apgalwoht, woi teefs — weens kungs, pat-labban no Amerikas tur atnahjis, palikke flims. Speedejs winnam usnahje, weh-mens greesahs un pa paschu eekschu, lehje un kustejahs. Gudrs dakteris, pee-faukts, isklaufinaja winnu, woi pats laikam ne sinnoht, zaur ko dabujis scho flimmibu. Zeize, ka zittu wainu ne peeminnoht, ne fâ to, ka winsch Amerikâ mas deenas preeksch aisreisofchanas karstâ deeninâ flahpis, uhdeni no tahdas up-pes effoht dschris, pa kuzras dibbenu tuhlihn pehz dserschanas eeraudsija leelu pulku tschuhffku no pehdas garruma. Dakteris winnam deme sahles, bet tahs ne lihdsjeja; fahpes wehl wairaf usnahje un firds palikke pawissam flakta. Dakteris sohlja, wehderu winnam usgreest un tschuhffku neme ahrâ, bet to aplam ne lahwe wifs. Weidsiht, kad dakteris winnam pahri deeninas ne ko ne lifke ehst; tad wehmens

jo nifnaki fahze greeftees un drihs jau dohmaja, fa nahwe flacht. Nu winnam bija ja-eet gultâ, labbi tur issteeptees un mutti turreht waku. Tad winnam peeturreja pee wakkas muttes blohdu ar siltu peenu, tad us reis gihmis winnam palikke sils un melns, un fakls fâ fashnaugts. Drihs pehz tam rahdijahs winna muttes eefschâ tschuhffkas galwina, kurras fahriga mehliite pehz peena laifija. Blohda pamashitim tikke atwilfta un tschuhffka dewahs wairak us preekschu, kamehr weens drohfschs wihrs, kas flacht bija, ar rohku winnu fahhre, pawiffam iswilke un nofahwe. Kungs irr atkal pawiffam weffels, fâ bijis. — Rautgan tschuhffkas naw tik beeschi muhsu semmê, taf laudim arri pee mums ja-fargahs lohti, fa ne ar uhdentinu lihds eedserr laikam fahdas tschuhffkas woi zitta tahda neganta putna jeb tahypa pautus.

No Spaneru semmes. Zaî paschâ brihdi, kamehr pa zittahm pafaules mallahm tik lohti faufs laiks bija, fa labbiba drihs jau us pascheem laukeem itt fâ iskalte un sahles un kohki no leetus truhkuma fahze nihzin, tamehr tur Spaneru semmê 18tâ Juhni tik warrens leetus lihje, fa jau pehz puffedstundas uppes lihds 21 pehdu augsti bija pahrpulhduschas un breefmigi leelas fskahdes un nelaimes notikke. Zo pluhdi aishahwe wiffus tiltus, gluschi ispohtija wairak, fâ 80 fudmallas un mahjas, aiswedde juhâ 1000 lohpus un lihds 500 zilwekus, rapatt arri daschu basnizu, kurras stabbus un bildes pehzlaikâ ar tihkleem no juh-ras iswilke ahâ un arri leelu fshohlas nammu lihds ar wiffseem mahzefteem.

No Neahpeles pilssehtas, Italies semmê. (7tâ Juhni). Wesuhwes kalns un wiffa semme tur apfahre atkal fahze trihzeht un kalns no jauna neh-mahs wempt. Isweede pelnus, wahroschu pikki un deggofchus afminus, no kurreem daschi lihds 30 pehdahm augsti fskrehje. Leijâ palikke uhdens eefsch af-fahm neffaidrs un laiks arween bija brihnum' karsis. Pikkis, deggohts notez-zedams leijâ, wairs naw tahk no tahs smuffkas pilssehtas, fo fauz: "Torre del Greeko", un fur zaur kalnu jau fenn daschreis nelaimes notikke. Tik stipri un tik ilgi, fâ schoreis, kalns eefsch 12 gaddeem naw wehmis.

No Ahfies. Zannî pafaules juhâ, kas tur prett deenas widdus puffi rohnahs, dauds fallas irraid, leelas un masas, kas pee Aust-Indijes semmes peederr, un no kurreahm ta wiffleelaka, kam wahrds: Suhmatra, tik aplam leela, fa tur ruhmes preeksch 8 tuhffstohsch tahdeem semmes gabbaleem, kas juhdsi plat-tumâ un juhdsi garumâ; tas irr: wehl weenreis wairak, ne fâ eefsch wiffas

Enlenderu, Skottu un Yheu semmes kôhpâ. — Schinni fallâ arri tahds kalns irr, kas pa brihscheem ugguni isfweesch, un tam diwu raggu starpâ leels esars wirsû. Pagahjuschâ gaddâ, 13tâ November, tur wissapfahrt semme tif dikti trihzeja, ka dauds mahjas apgahsahs un wehl zittas nelaimes gaddijahs. Bet drihs pehz tam wehl wairak nelaimes notifke. Nogahsahs no kalna warreni uhdens pluhdi, israhwe kôhkus no saknehm, pagahse leiâ kalnu druppes un semmes gabbalus un tâ arri gluhshi aisbahse uppes paschas. Leels semmes strehksis 21 pehdu augsti bija pahrluhsts un, kad uhdens nokritte, tad palifke par 7 pehdas dsikku purri. Wairak, kâ 90 zilweki tai pussê noflifke. Un luhk', schee pluhdi nahze tif no ta esara, kas kalna wirsû bija; jo schoreis kalns wemdams wissu esaru bija gahsis leiâ.

”Kas weenu tiffuschu seewu atrohd, tam ta maksa dauds wairak, ne kâ dahrgas pehrles.“

Tas augsti teizams Schihdu mahzitajs Rabbi Meir sehdeja fwehtdeenâ skohlas-nammâ, laudis pamahjidams. — Ap scho laiku nomirre winnam mahjâs diwi dehli, kas abbi bij skaisi no auguma un bauplibu sapratte. Winna gaspascha tohs nehmufti un us behniu usnessufti, eelifke tohs gultâ un apsedse winnu meefas ar baltu drehbi. Wakkarâ Rabbi Meir pahrnahze. ”Kur irr manni dehli,“ jautaja winsch, ”ka es tohs warretu fwehtih?“ — ”Tee irr skohlas-nammâ aisgahjuschi,“ winna atbildeja. — ”Es tohs tur esnu meflejis, fazzija winsch, bet ne atraddis.“ — Ta pasneedse winnam bikkeri; winsch flaweja to Kungu, fwehtdeenu beidscht, un dsehris, jautaja atkal: ”Kur irr manni dehli, ka tee arri no tahs fwehtibas wihna dsertu?“ — ”Tee ne buhs tahli,“ fazzija winna, tam ehdeenu dohdama. Winsch bij preezigs, un kad tas pehz ehfchanas Deewam bij patezjis, fazzija winnam seewa: ”Rabbi, dohd' man waktu, tew ko jautacht!“ — ”Runna, manna mihla,“ winsch atbildeja. — ”Preeksch mas deenahu,“ fazzija winna, ”man kas labban tohti dahrgus glihtumus dewe un taggad winsch tohs atrassa. Woi man tohs winnam buhs atdoht?“ — ”To mannai fainneezei ne buhtu preeksch waizacht,“ fazzija Rabbi Meir. ”Woi tu gribbetu kawehtees, ikweenam atdoht, kas tam peederr?“ — ”Teescham ne,“ atbildeja winna; ”bet es bes tawas sinnas ir ne ko ne gribbeju atdoht.“ — Ne ilgi pehz tam uswedde ta winnu us behniu, peegahje pee gultas un atnehme to drehbi no mirroneem. — ”Uf! manni dehli!“ tâ waideja tehws, manni dehli, manni mihli, no furreem es wezjajs dauds labba wehl esnu mahzijeas. ”Es juhs esnu dseminajis, bet juhs mannas azzis bauplibâ essat apskaidrojuschy.“ — Winna greese mugguru un raudaja. Pehz galla sakampe ta winna rohku, fazzidama: ”Rabbi, woi tu man ne effi mahzjis, ka ne buhscht leegtees, to atdoht, kas mums glabbaschanai dohts? — Nedst, tas kungs irr dewis, tas kungs irr nehmis; flawehts lai irr ta kunga wahrds!“ — ”Slawehts lai irr ta kunga wahrds!“ isfauze Rabbi Meir lihds ar winnas. — Gan tâ teiz: ”Kas weenu tiffuschu seewu atraddis, tam ta maksa

bauds wairaf, ne fà dahrgas pehrles. Sawu mutti atdarra wiinna ar gudribu un us wiinnas mehli irr peenemmiga mahjiba.²⁶ (Sal. falk. w. 31, 10 un 26.)

B.

K a p s.

1. Mirruschi fwehti! —
 Tee meerà un duffà;
 No raisehm un ruhpahm,
 No behdahm firds kluffa;
 No laiziga juhga un puhlina
 Kaps ween, af kaps, tas muhs at-
 fwabbina.
2. Semmites wirfà
 Gan ruhpinas walda;
 Bet memminas flehpt
 Mums mahjina falda.
 Uk nahwes nakts mihsli tè midfina,
 Kaps ween, tas pareisi islihdfina.
3. Peefohlihts muhschinsch! —
 Tas wahrguli waida
 Us muhschigu meeru,
 Kad peekuffis waida.
4. Redsetees atkal
 Ur mihsli firds draugu,
 Ufilditees firdi,
 Ko atkal eeràugu,
 Un palift ar scho fwehtà beedribà —
 Kaps wisseem scho preeku ween fa-
 gahda.
5. Tad kappa wahrtus
 Lai puschkojam gohdam,
 Un preezigi Deewam
 Lai rawu wehl dohdam.
 Lai uswarram pafaul' ar drohschu
 prah't;
 Kad atwerrahs kaps, tad debbes te-
 klah't.

G—j.

Ztras lausifchanas atflehga.

Quis fazzia: Eschetras reises man nu gan buhtu ja=pahrbrauz. Pirnu reisi nemtu airtu lihds un ar tukschu laiwu nahktu atpakkal; ohtru reisi wilks ja=wehd pahr, bet airtina tuhliha atkal lihds us scho massu; treschu reisi ja=zell kahpohsts pahr un zetortu atkal sawa airtina. Eà wiffi trihs bes sfahdes nahks us ohtru massu.

10ta mihsli.

Manna drehbe jan bij labba,
 Un tew leeti derriga,
 Efams wiinnas pirna dabba
 Preefsch tew tikle pahrehrsta.

Schi pahrehrsta drehbe darra
 Zewim leelu labbumu;
 Jo tai paschai irr ta warra,
 Zewim buht par apfeggu.

Winna darra fatu teefu
 Augschà, widdù, appafschá,
 Glahbdama zilweka meefu;
 Bet ta ne kad ne austa.

Daschkahrt spaida ta pahreleeku
 To, no kam ta zehlfuees,
 Kad ta baudiht fah't to preeku,
 Us to fahpt un preefshtees,

B.

Lihs 23. Juhli pee Nihges irr atnahfuschli 508 fuggi un aibraufuschli 444.

Wrihw drikkelt. No juhrmallas=gubernementu augstas waldischanas pufes:

Dr. C. E. Napiersty.